C/2026/3914

1.9.2026.

PADOMES IETEIKUMS

(2026. gada 10. jūlijs),

par Beļģijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

(C/2026/3914)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ([1]), un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ([2]), un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Regulā (ES) 2024/1263 ir precizēts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD) izklāstītajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un to īstenošanas uzraudzību.

(2) Komisija 2025. gada 25. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma 2026. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Beļģija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([3]), ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Eiropas Savienībā, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2026. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([4]) Padome pieņēma 2026. gada 21. aprīlī un vienoto nodarbinātības ziņojumu un ieteikumu par cilvēkkapitālu – 2026. gada 9. martā.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 1176/2011 (2011. gada 16. novembrī), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp., ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) OV C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt Savienības globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikts, ka trīs pārmaiņu imperatīvi, proti, inovācija, dekarbonizācija un konkurētspēja, kā arī drošība, ir būtiski ilgtspējīgas ekonomikas izaugsmes pīlāri. Kopš Konkurētspējas kompasa publicēšanas tas ir izmantots Eiropas pusgada darbā, proti, ar tā palīdzību ir nodrošināts, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst ES stratēģiskajiem mērķiem un ka tiek izveidota vienota pieeja ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

(4) 2026. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgads risinās vienlaikus ar Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) noslēguma posma īstenošanu ([5]). Atveseļošanas un noturības plāniem (ANP) līdztekus kohēzijas politikas finansējumam ir bijusi būtiska nozīme, lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, jo šie plāni bija nepieciešami, lai efektīvi pievērstos visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos ciklos konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai, un Eiropas kohēzijas politikas finansētajās programmās bija jāņem vērā konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Tuvojoties ANM darbības beigām, joprojām ir būtiski saglabāt un izmantot ANM ietvaros atbalstītās un īstenotās reformas un investīcijas, jo īpaši tās, kas palīdz risināt konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos konstatētās problēmas.

(5) 2026. gada 3. jūnijā Komisija publicēja 2026. gada ziņojumu par Beļģiju. Tajā tika izvērtēts, kā Beļģija īstenojusi 2025. gada konkrētai valstij adresētos ieteikumus un kā tā īsteno ANP. Pamatojoties uz minēto izvērtējumu, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Beļģija. Tajā bija arī novērtēts Beļģijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķrādītāju sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības, kā arī sociālās atstumtības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(6) Padome 2025. gada 20. jūnijā pēc Komisijas novērtējuma un ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Beļģijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ([6]). Plāns aptver laikposmu 2025.–2029. gadam un atspoguļo fiskālo korekciju četru gadu garumā. Padome ieteica šādus neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus: 3,6 % 2025. gadā, 2,5 % 2026. gadā, 2,5 % 2027. gadā, 2,1 % 2028. gadā un 2,1 % 2029. gadā, kas atbilst maksimālajam kumulatīvajam pieauguma tempam, kurš aprēķināts, atsaucoties uz 2024. gadu, proti, 3,6 % 2025. gadā, 6,1 % 2026. gadā, 8,8 % 2027. gadā, 11,1 % 2028. gadā un 13,4 % 2029. gadā. 2025.–2029. gadā šie maksimālie neto izdevumu pieauguma tempi sakrīt ar koriģējošo virzību, ko Padome ieteikusi 2025. gada 20. jūnijā saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu, lai novērstu pārmērīga budžeta deficīta situāciju ([7]). Pamatojoties uz Komisijas 2026. gada 3. jūnija novērtējumu par efektīvu rīcību ([8]), pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra attiecībā uz Beļģiju uz laiku tiek atlikta.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([6]) Padomes Ieteikums (2025. gada 20. jūnijs), ar ko apstiprina Beļģijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/3698, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([7]) Padomes ieteikums par pārmērīga budžeta deficīta situācijas novēršanu Beļģijā, pieņemts 2025. gada 20. jūnijā. Visi dokumenti par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru Beļģijā ir atrodami šādā tīmekļa vietnē: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Belgium_en.

([8]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai "2026. gada Eiropas pusgads – pavasara pakete" (COM(2026) 200 final).

(7) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls pārbaudījums Eiropas Savienībai. Komisija ir aicinājusi dalībvalstis koordinēti pieprasīt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu ([9]), un Eiropadome 2025. gada 6. marta sanāksmē atzinīgi novērtēja šo priekšlikumu. Pēc Beļģijas lūguma Padome 2025. gada 8. jūlijā pēc Komisijas ieteikuma pieņēma ieteikumu, kas ļauj Beļģijai novirzīties no ieteiktajiem neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem ([10]). 2025.–2028. gada periods, kad darbosies valsts izņēmuma klauzula, Beļģijai dod iespēju pārskatīt valdības izdevumu prioritātes vai palielināt valdības ieņēmumus, lai paliekošs aizsardzības izdevumu palielinājums vidējā termiņā neapdraudētu fiskālo stabilitāti.

(8) Beļģija 2026. gada 30. aprīlī iesniedza savu gada progresa ziņojumu ([11]), kurā iztirzāja neto izdevumu ieteikto maksimālo pieauguma tempu ievērošanu un tādu reformu un investīciju īstenošanu, kas ir korekcijas perioda pagarināšanas pamatā, un tādu reformu un investīciju īstenošanu, ar ko reaģē uz galvenajām problēmām, kuras konstatētas Eiropas pusgada konkrētai valstij adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Beļģijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu. Ziņojums par darbībām, kas veiktas saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, ir iekļauts gada progresa ziņojumā.

(9) Reālā IKP pieaugums 2025. gadā bija 1,0 %, un SPCI inflācija bija 3,0 %. Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2026. gadā palielināsies par 0,7 % un 2027. gadā par 0,9 %, taču SPCI inflācija 2026. gadā plānota 3,4 % apmērā un 2027. gadā 2,6 % apmērā.

(10) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([12]) Beļģijas vispārējās valdības budžeta deficīts pieauga no 4,4 % no IKP 2024. gadā līdz 5,2 % no IKP 2025. gadā. Deficīta pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo mazākus tiešo nodokļu ieņēmumus, jo īpaši no korporācijām, un lielākus izdevumus aizsardzībai. Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka deficīts 2026. gadā būs 5,2 % no IKP un 2027. gadā – 5,4 % no IKP. Neraugoties uz konsolidācijas pasākumiem, kuru mērķis ir ierobežot kārtējos izdevumus un kumulatīvo neto izdevumu pieaugumu zem ieteiktā maksimālā apjoma, paredzams, ka deficīts 2026. gadā stabilizēsies tikai vājas ekonomikas izaugsmes un pieaugošu procentu maksājumu dēļ. Deficīta pieaugums 2027. gadā galvenokārt atspoguļo lielākus izdevumus par izmaksām, kas saistītas ar aizsardzību un procentu maksājumiem.

(11) Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja ([13]), kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā bija ierobežojoša, proti, 0,3 % no IKP. Tiek prognozēts, ka gan 2026., gan 2027. gadā tā būs ierobežojoša – attiecīgi 0,8 % un 0,6 % no IKP.

([9]) Komisijas paziņojums "Aizsardzības izdevumu pieauguma iekļaušana Stabilitātes un izaugsmes paktā", Brisele, 19.3.2025., C (2025) 2000 final.

([10]) Padomes Ieteikums (2025. gada 8. jūlijs), ar ko Beļģijai ļauj novirzīties no neto izdevumu maksimālajiem pieauguma tempiem, kurus noteikusi Padome saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 (Valsts izņēmuma klauzulas iedarbināšana) (OV C, C/2025/3960, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([11]) 2026. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([12]) *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis.

([13]) Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Tās mērķis ir novērtēt ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

(12) Saskaņā ar *Eurostat* sniegtajiem datiem ([14]) Beļģijas vispārējās valdības parāds pieauga no 103,9 % no IKP 2024. gada beigās līdz 107,9 % no IKP 2025. gada beigās. Parāda attiecības pieaugums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo lielo primāro deficītu (+ 2,9 procentpunkti), labvēlīgu lavīnas efektu (- 1,3 procentpunkti) un parādu palielinošu atlikumu un plūsmu korekciju (+ 2,3 procentpunkti). Pamatojoties uz prognozes termiņa datumā zināmajiem politikas pasākumiem, Komisijas 2026. gada pavasara prognozē paredzēts, ka parāda attiecība pret IKP līdz 2026. gada beigām palielināsies līdz 110,5 % un līdz 2027. gada beigām – līdz 112,8 %. Parāda attiecības pieaugums 2026. un 2027. gadā galvenokārt atspoguļo lielo primāro deficītu, savukārt labvēlīgais lavīnas efekts un parādu palielinošās atlikumu un plūsmu korekcijas viena otru kompensē.

(13) Saskaņā ar *Eurostat* datiem ([15]) kopējie vispārējās valdības aizsardzības izdevumi Beļģijā 2025. gadā bija 1,4 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,5 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. atsauces gadu. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi tie 2026. gadā būs 1,6 % no IKP, kas atbilst pieaugumam par 0,7 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu ([16]).

(14) Savienība joprojām saskaras ar energoapgādes traucējumu un paaugstināta cenu svārstīguma risku, ko saasina ģeopolitiskā spriedze, kura ietekmē globālos naftas un gāzes tirgus. 2022.–2023. gada enerģētiskās krīzes laikā gūtā pieredze liecina, ka plaši pasākumi, kas nav mērķorientēti, rada lielas fiskālās izmaksas un ir sociāli un ekonomiski neefektīvi. Kopš 2026. gada februārī sākās karš Tuvajos Austrumos, Beļģija ir pieņēmusi fiskālās politikas pasākumus, lai mazinātu augsto enerģijas cenu ietekmi uz mājsaimniecībām ([17]). Tie ietver pasākumu, kas nav mērķorientēts, augstāku degvielas izmaksu kompensēšanai, izmantojot nodokļu kredītu uzņēmumiem, kas palielina darbinieku nobraukuma piemaksu, un mērķtiecīgu pasākumu, lai kompensētu neaizsargāto mājsaimniecību augstākas apkures izmaksas. Paredzams, ka šie pasākumi beigsies līdz 2026. gada 1. jūlijam. Saskaņā ar Komisijas 2026. gada pavasara prognozi šo pasākumu fiskālās izmaksas 2026. gadā būs mazākas par 0,1 % no IKP arī tad, ja šie pasākumi tiktu pagarināti līdz gada beigām.

(15) Saskaņā ar Komisijas aprēķiniem neto izdevumi Beļģijā 2025. gadā pieauga par 3,7 %. Neto izdevumu pieaugums 2025. gadā ir lielāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu un atbilst novirzei 0,1 % apmērā no IKP gada griezumā. Tomēr novirze ir valsts izņēmuma klauzulas elastības robežās, ņemot vērā aizsardzības izdevumu pieaugumu.

(16) Pamatojoties uz Komisijas aprēķiniem, tiek prognozēts, ka neto izdevumi Beļģijā 2026. gadā pieaugs par 2,0 % un 2025. un 2026. gada kumulatīvais pieaugums būs 5,8 %. Neto izdevumu prognozētais pieaugums 2026. gadā ir mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Aplūkojot 2025. un 2026. gadu kopā, tiek prognozēts, ka prognozētais neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps arī būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu.

(17) Ieteikumā, ar ko apstiprina Beļģijas vidēja termiņa plānu, ir precizēts reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, kā arī īstenošanas grafiks. Ņemot vērā Beļģijas gada progresa ziņojumā sniegto informāciju, Komisija konstatē, ka šo reformu un investīciju galveno posmu īstenošana, kas bija jāveic līdz 2026. gada 30. aprīlim, kopumā norit sekmīgi. Tomēr dažu reformu īstenošana kavējās. Proti, parlaments pensiju reformu pieņēma 2026. gada 28. maijā. Nodokļu reformas, kuru termiņš ir 2026. gada 1. ceturksnis, ir daļēji īstenotas, un paredzams, ka atlikušās daļas tiks pabeigtas līdz 2026. gada jūlijam. Par abām reformām, kuru mērķis ir uzlabot budžeta koordināciju starp dažādiem valdības līmeņiem un kuras jāīsteno 2025. gada 4. ceturksnī, lielā mērā ir panākta vienošanās valdības līmenī, un tagad par tām ir jāpieņem tiesību akti, un paredzams, ka tas tiks pabeigts līdz 2026. gada beigām. Komisija uzskata, ka kopumā Beļģija ir apmierinoši izpildījusi savas saistības ([18]).

([14]) *Eurostat* euro rādītāji, 2026. gada 22. aprīlis.
([15]) *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (*COFOG*).
([16]) NATO aizsardzības izdevumu definīcija atšķiras no valdības funkciju klasifikācijā (*COFOG*) lietotās aizsardzības izdevumu definīcijas. Turklāt atšķirības varētu izraisīt arī izdevumu, jo īpaši ar militāro ekipējumu saistītu izdevumu, ierakstīšanas laiks, tāpēc ka NATO pārskatos netiek ievēroti nacionālo kontu noteikumi par ierakstīšanas laiku.
([17]) Tas atspoguļo situāciju Komisijas 2026. gada pavasara prognozes termiņa datumā (2026. gada 4. maijs).
([18]) Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Investīciju bankai "2026. gada Eiropas pusgads – pavasara pakete" (COM(2026) 200 final).

(18) Beļģija saskaras ar augstiem fiskālās stabilitātes riskiem vidējā termiņā un ilgtermiņā. Ir vajadzīga visaptveroša fiskālā stratēģija, lai samazinātu valsts parādu, vienlaikus īstenojot reformas potenciālās izaugsmes stiprināšanai. Publiskie izdevumi Beļģijā 2025. gadā bija 54,2 % no IKP, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES. Pastāvīgi lielie publiskie izdevumi Beļģijā, kas prasa lielu kopējo nodokļu slogu, negatīvi ietekmē ekonomisko efektivitāti. Politikas rīcība Beļģijā ir sadrumstalota vairākos valdības līmeņos (pašvaldībās, provincēs, reģionos un kopienās, federālā līmenī). To līdzāspastāvēšana ir saistīta ar sarežģītu kompetenču sadalījumu un dublēšanās risku, kas rada nevajadzīgas administratīvās izmaksas, bet ne vienmēr uzlabo sniegto sabiedrisko pakalpojumu kvalitāti. Efektīvas starpfederālās koordinācijas trūkums sarežģī konkrētu politikas virzienu un reformu īstenošanu, noved pie publisko investīciju pārvaldības neefektivitātes. Tā rezultātā ilgtspējīgām publiskajām finansēm Beļģijā ir nepieciešama izlēmīga rīcība attiecībā uz publiskajiem izdevumiem to līmeņa, sastāva un vispārējās efektivitātes ziņā. Lai gan izdevumu pārskatīšanas ieviešana federālā un federālo vienību līmenī (reģioni un kopienas) ir pirmais solis, lai uzlabotu publisko izdevumu kvalitāti, ir vajadzīga turpmāka rīcība, lai novirzītu publiskos resursus izaugsmi veicinošākai politikai. Valdības struktūru racionalizēšana, kompetenču precizēšana un starpfederālās koordinācijas stiprināšana varētu veicināt lielāku ekonomisko efektivitāti, vienlaikus nodrošinot fiskālo telpu.

(19) Saskaņā ar Komisijas 2024. gada ziņojumu par novecošanu ([19]) pensiju un ilgtermiņa aprūpes izdevumi ir galvenie virzītājspēki prognozētajam ar novecošanu saistīto izdevumu pieaugumam par aptuveni 5 procentpunktiem no IKP līdz 2070. gadam, kas ir ievērojami vairāk nekā ES vidējais rādītājs 1,4 procentpunktu apmērā. Paredzams, ka notiekošā pensiju reforma laikposmā no 2024. līdz 2070. gadam samazinās prognozēto pensiju izdevumu pieaugumu par 1,6 procentpunktiem. Tomēr Beļģija joprojām būtu viena no valstīm ar lielākajiem publiskajiem izdevumiem ilgtermiņa aprūpei ES, 2022. gadā sasniedzot 2,3 % no IKP (ES vidējais rādītājs ir 1,7 %). Tiek prognozēts, ka līdz 2070. gadam ilgtermiņa aprūpes izdevumi palielināsies par 1,7 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar vidējo pieaugumu par 0,8 procentpunktiem ES, palielinot ilgtermiņa fiskālās ilgtspējas riskus. Pieejamie dati liecina, ka Briseles reģionā un Valonijā ir augsts to personu īpatsvars, kuras, būdamas neatkarīgas vai nedaudz atkarīgas no aprūpes, dzīvo aprūpes iestādēs, lai gan šis skaits pēdējos desmit gados ir samazinājies. Reģioni veic pasākumus, lai dažādu aprūpes iestāžu izmantošanu padarītu izmaksu ziņā efektīvāku, lai gan lielākā daļa pasākumu ir ierobežoti tvēruma ziņā vai agrīnā posmā. Tas liecina, ka ir iespējams vēl vairāk uzlabot aprūpes izmaksu efektivitāti, tostarp pastiprinot pasākumus, lai atturētu no aprūpes iestāžu pārmērīgas izmantošanas, un uzlabojot kopienā balstītus pakalpojumus.

(20) Joprojām ir būtiski sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību Savienības finansēšanas instrumentu sekmīgā īstenošanā, kā arī Eiropas pusgada kontekstā.

(21) Beļģijā ir labi attīstījusies kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fondu (TPF) un Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+), it īpaši projektu atlases ziņā. Tomēr ir svarīgi pastiprināt centienus, lai nodrošinātu atlasīto projektu ātru īstenošanu, jo īpaši, lai paātrinātu izdevumus saņēmēju līmenī, vienlaikus maksimāli palielinot to ietekmi uz vietas. Beļģija jau veic pasākumus saskaņā ar kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Tajā pašā laikā Beļģijai ir jāpaātrina TPF īstenošana, jo resursi ir jāizmaksā līdz 2026. gada beigām. Ir būtiski nodrošināt, ka ātri un efektīvi tiek īstenotas jaunās investīcijas, ko Beļģija identificējusi kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanā, jo īpaši tās, kas saistītas ar piecām Vidusposma pārskatīšanas regulā ([20]) noteiktajām prioritātēm.

([19]) Eiropas Komisija un Ekonomikas politikas komiteja, 2024. gada ziņojums par novecošanu, pieejams šeit: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

([20]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2025/1914 (2025. gada 18. septembris), ar ko groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056 attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā.

(22) Beļģija saskaras ar vairākām problēmām, kas saistītas ar inovāciju, uzņēmējdarbības vidi, regulatīvo un administratīvo slogu un sarežģītību, ierobežojumiem pakalpojumu nozarē, rūpniecības un transporta dekarbonizāciju, atjaunīgo energoresursu izvēršanu, fosilā kurināmā subsīdijām, pārmērīgiem slāpekļa nosēdumiem, darbaspēka nepietiekamību un prasmju neatbilstību, nelabvēlīgā situācijā esošu grupu integrāciju darba tirgū, izglītības sistēmu un skolotāja profesiju.

(23) Neraugoties uz vienkāršošanas iniciatīvām, ko īsteno visi valdības līmeņi, liels regulatīvais slogs un augsta administratīvā sarežģītība joprojām negatīvi ietekmē Beļģijas uzņēmējdarbības vidi. Turklāt sistemātiskāka ietekmes novērtējumu izmantošana un labāka piekļuve datiem uzlabotu politikas veidošanas kvalitāti. Administratīvais slogs uzņēmumiem ir liels, jo īpaši attiecībā uz nodarbinātības regulējumu, sociālo nodrošinājumu un darbības izmaksām. Uzņēmumi, kuriem jāpārvalda vairākas reģionālās sistēmas vai jāsaņem uzņēmējdarbības atļaujas savas darbības attīstīšanai, saskaras ar ievērojamiem ierobežojumiem. Atļaujas apstrādā federālās, reģionālās un vietējās iestādes, un tas procesu padara sarežģītu, sadrumstalotu un dārgu. Tas jo īpaši attiecas uz būvatļaujām, kas negatīvi ietekmē būvniecības nozari un izraisa mājokļu trūkumu un infrastruktūras projektu kavēšanos. Arī resursu trūkums un tiesu sistēmas neefektivitāte, kas izraisa hronisku neizskatīto lietu uzkrāšanos un lēnas procedūras, joprojām rada problēmas uzņēmējdarbības nozarei. Turklāt ierobežojumi dažās reglamentētajās profesijās joprojām ir augsti, un tas varētu kavēt pārrobežu uzņēmējdarbību vai radīt šķēršļus uzņēmumu ienākšanai tirgū. Stingri noteikumi vai citi šķēršļi ienākšanai tirgū attiecas arī uz pārrobežu pakalpojumu sniegšanu, piemēram, mazumtirdzniecības nozarē un enerģētikas nozarē, kas var ierobežot konkurenci.

(24) Beļģijā ir viens no zemākajiem uzņēmējdarbības dinamikas līmeņiem ES ([21]). Lai gan jaunu uzņēmumu īpatsvars Beļģijā ir tāds pats kā kaimiņvalstīs, strauji augošu uzņēmumu (augošu uzņēmumu) īpatsvars ir krietni zem ES vidējā rādītāja (0,25 % salīdzinājumā ar 0,79 %). Šķēršļi, kas kavē Beļģijas jaunuzņēmumu paplašināšanos, ietver augstas darbaspēka izmaksas un no lieluma atkarīgus nodokļu atvieglojumus ([22]). Tika konstatēts, ka pirmās pakāpes subsīdija nav efektīva ilgtspējīgu darbvietu radīšanas veicināšanā, un tika ieviesti īpaši nodokļu elementi maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) (piemēram, samazināta uzņēmumu ienākuma nodokļa likme), lai mudinātu uzņēmējus iekļaut un pārvērst darbaspēka ienākumus kapitāla ienākumos (“pārvaldības sabiedrības”). Uzņēmumu izaugsmi var kavēt arī apgrūtināta piekļuve finansējumam izvēršanas posmā. Tas jo īpaši attiecas uz gadījumiem, kad riska un izaugsmes kapitāla tirgi nav plaši attīstīti. Nodokļu noteikumu saskaņošana visiem ieguldījumu veidiem (tostarp ieguldījumiem nekustamajā īpašumā, pensiju produktos, krājkontos, vērtspapīru kontos) varētu stimulēt kapitālieguldījumus.

(25) Lai gan Beļģija ir viena no ES inovācijas līderēm un tai ir augsta pētniecības un izstrādes intensitāte (3,36 % no IKP 2024. gadā, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES), Beļģijas pētniecības un izstrādes darbība ir koncentrēta dažās nozarēs un lielos uzņēmumos, un vairāki šķēršļi kavē inovācijas izplatīšanos visā ekonomikā. Turklāt Valonijā pētniecības un izstrādes ieguldījumu ietekme uz nodarbinātību un ekonomiku joprojām ir ierobežota sadrumstalota uzņēmējdarbības atbalsta un nepietiekamas ekonomikas diversifikācijas dēļ, lai gan dažas notiekošās reformas var mainīt šo tendenci. Augstais nodokļu atvieglojumu līmenis pētniecības un izstrādes jomā nesasniedz uzņēmumus ar vislielāko izaugsmes potenciālu. Lai panāktu labāku sniegumu inovācijas jomā un noturīgu produktivitātes pieaugumu, būtu jāpalielina inovācijas izplatīšana starp nozarēm un uzņēmumiem. Pētījumi ([23]) liecina, ka ir iespējams uzlabot publiskā atbalsta pētniecībai un inovācijai efektivitāti un lietderību, jo īpaši, lai izvairītos no izstumšanas efekta un labāk piešķirtu resursus strauji augošiem uzņēmumiem. Turklāt zemais nodarbinātības mobilitātes līmenis Beļģijā, kas var būt saistīts ar tādiem faktoriem kā lielas piemaksas pie algas par darba stāžu un slikta darba samaksas pārredzamība, arī ierobežo inovācijas izplatīšanos pārējā ekonomikā.

([21]) Beļģijas Valsts banka, Konkurētspējas datu apkopojuma rādītāji, 2024. gada ziņojums.
([22]) *Bijnens, G.* (2025) *Reigniting growth: trends and challenges for business dynamism in Belgium.NBB Economic Review.*
([23]) ESAO (2021.a) Nodokļu stimuli pētniecībai un izstrādei: Beļģija, 2020. *Schoonackers, R. (2020) Tax incentives for R&D: Are they effective? NBB Economic Review* un ESAO (2024), ESAO ekonomikas apsekojumi: Beļģija, 2024.

(26) Lai gan mazoglekļa elektroapgāde (kodolenerģija un atjaunīgie energoresursi) turpina pieaugt, Beļģija joprojām ir ļoti atkarīga no fosilā kurināmā importa (67,1 % no Beļģijas energoresursu struktūras). Energoefektivitātes uzlabojumi 2024. gadā nebija pietiekami, lai turpinātu Beļģijas enerģijas galapatēriņa lejupvērsto tendenci, kas novērota kopš 2019. gada. Tas galvenokārt ir saistīts ar pieaugošo enerģijas patēriņu un emisijām transporta nozarē. Ir vajadzīga arī vērienīgāka politikas rīcība, lai dekarbonizētu ēku fondu, tostarp sociālos mājokļus, kas veido 33 % no valsts enerģijas patēriņa. Renovācijas pasākumi samazināja mājokļu enerģijas patēriņu, bet ar to nepietika, lai sasniegtu ilgtermiņa renovācijas mērķrādītājus.

(27) Augstas elektroenerģijas izmaksas kavē turpmāku ekonomikas un jo īpaši ražošanas nozares dekarbonizāciju. Pēc nodokļu un nodevu nomaksas ([24]) rūpniecībā elektroenerģijas izmaksas uz vienu vienību ir gandrīz četras reizes lielākas nekā gāzes izmaksas, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES un kavē pāreju no fosilā kurināmā uz elektroenerģiju. Lai gan valdība plāno samazināt akcīzes nodokļus elektroenerģijai, ir vajadzīga efektīva politikas rīcība, lai stimulētu nozares pāriet uz tīrāku enerģiju. Oglekļa cenas starpības līgumi un zaļais publiskais iepirkums varētu palīdzēt mazināt investīciju risku un vēl vairāk stimulēt nozaru dekarbonizāciju. Aprites ekonomikas prakses veicināšana varētu arī palīdzēt samazināt rūpniecisko enerģijas pieprasījumu un atkarību no kritiski svarīgu izejvielu importa. Turklāt investīcijas energoinfrastruktūrā un mazoglekļa tehnoloģijās atbalstītu oglekļietilpīgu un grūti dekarbonizējamu nozaru dekarbonizāciju, jo īpaši Valonijā un Flandrijā, tostarp ap Antverpenes ostu, vienlaikus saglabājot konkurētspēju.

(28) Atjaunīgo energoresursu izvēršanu Beļģijā, lai gan 2025. gadā tā sasniedza rekordaugstu līmeni, proti, 34,7 % no elektroenerģijas ražošanas, joprojām kavē nepietiekama tīkla jauda, kas kļuva par galveno problēmu Beļģijas enerģētikas pārkārtošanā. Lai gan ir plānoti vairāki infrastruktūras projekti elektrotīkla stiprināšanai, progress galvenajos savienojumos ir lēns, jo īpaši tāpēc, ka lēmumu pieņemšana Valonijā ir apstājusies un ir problēmas ar atļauju piešķiršanu. Tīkla infrastruktūras atjauninašanas paātrināšana un atļauju piešķiršanas procedūru paātrināšana veicinātu atjaunīgo energoresursu izvēršanu. Turklāt tiesiskā regulējuma pielāgošana, lai veicinātu investīcijas elektroenerģijas uzkrāšanā un pieprasījumreakcijā, un enerģijas koplietošanas veicināšana, stimulējot viedo skaitītāju ieviešanu Briselē un Valonijā, varētu palielināt enerģijas patēriņa elastību un radīt energoefektivitātes pieaugumu.

(29) Beļģijas pieaugošais enerģijas galapatēriņš galvenokārt ir saistīts ar pieaugošo enerģijas patēriņu un emisijām transporta nozarē, jo īpaši starptautiskās aviācijas, jūras un kravu autopārvadājumu nozarē ([25]). Dzelzceļa transports nav pietiekami pievilcīgs risinājums ne pasažieru, ne kravu pārvadājumiem, un vieglo automobiļu skaits ir pastāvīgi palielinājies, radot lielas sastrēgumu izmaksas. Elektrotransportlīdzekļu īpatsvars kopējā automobiļu pārdošanas apjomā pēdējā laikā vairs nav audzis, iespējams, tāpēc, ka Valonijā trūkst uzlādes infrastruktūras. Energoefektivitātes uzlabojumu pastiprināšana, atbalstot elektrifikāciju un ilgtspējīgu degvielu ražošanu un ieviešanu aviācijas un jūrniecības nozarēs, varētu paātrināt transporta nozares dekarbonizāciju. Turklāt diferencētāka ceļu lietošanas maksa visu veidu transportlīdzekļiem, turpmākas investīcijas sabiedriskajā transportā, kas pārsniedz Beļģijas atveseļošanas un noturības plānā iekļautās, kā arī automobiļu koplietošanas un aktīvas mobilitātes veicināšana padarītu transportu ilgtspējīgāku.

([24]) Nodokļi un nodevas ietver pievienotās vērtības nodokļus, akcīzes nodokļus, federālo ieguldījumu enerģētikā, atkrastes piemaksu, maksas, kas saistītas ar piegādes drošību un jaudas mehānismiem, zaļos sertifikātus, koģenerācijas nodevas, maksu par sabiedrisko pakalpojumu saistībām, atjaunojamo energoresursu atbalsta nodevas, sociālā tarifa finansējumu, energoefektivitātes likvidēšanas izmaksas.

([25]) ES transports skaitļos: 2024. gada statistikas buklets.

(30) Beļģijas iestādes ([26]) aplēsa, ka federālās tiešās fosilā kurināmā subsīdijas 2022. gadā sasniedza 2,4 % no IKP, no kurām daudzām nebija pakāpeniskas izbeigšanas plāna līdz 2030. gadam. Jo īpaši varētu uzskatīt, ka prioritāte ir pakāpeniski atcelt fosilā kurināmā subsīdijas, kas mērķtiecīgi nemazina enerģētisko nabadzību un nenovērš patiesas bažas par energoapgādes drošību, kavē elektrifikāciju un nav būtiskas rūpniecības konkurētspējai. Fosilā kurināmā subsīdijas, piemēram, samazināts akcīzes nodoklis profesionālajai dīzeļdegvielai, uzņēmumu degvielas kartes un samazināts PVN gāzei, ir ekonomiski neefektīvas un paildzina atkarību no fosilā kurināmā. Samazināti akcīzes nodokļi degvieleļļai un gāzei samazina to izmaksas salīdzinājumā ar elektroenerģiju, kas kavē pāreju uz zaļākām siltumapgādes sistēmām un kavē ēku energorenovāciju. Tā kā pastāv risks, ka Beļģija nesasniegs savus renovācijas un energoefektivitātes mērķrādītājus 2030. gadam, investīciju palielināšana energorenovācijā un investīciju papildināšana ar politikas reformām, lai novirzītu stimulus uz energorenovāciju un mazoglekļa siltumapgādes risinājumiem, vienlaikus aizsargājot taisnīgumu, palīdzētu paātrināt enerģētikas pārkārtošanu. Lai gan ir paziņots par pāreju no akcīzes nodokļiem uz fosilo kurināmo mājsaimniecībām, nav skaidrs, vai ar šo pāreju pietiks, lai pietiekami ātri mainītu elektroenerģijas un fosilā kurināmā relatīvās cenas nolūkā sasniegt 2030. gada mērķrādītājus.

(31) Ūdens kvalitāte un dabas degradācija ir problēmas, kas rada bažas, jo lielāko daļu ūdensobjektu Beļģijā ietekmē difūzā piesārņojuma avoti. Intensīvā lauksaimniecība, jo īpaši lopkopība, izdala lielu daudzumu gaisa, augsnes un ūdens piesārņotāju. Mērījumu veikšanas laikā tika konstatēts, ka piesārņojumu joprojām rada arī elektroenerģijas ražošana, metālrūpniecība un ķīmisko vielu ražošana. Biodaudzveidības apmēra samazināšanās apdraud ekonomikas nozares, kas ir ļoti atkarīgas no ekosistēmu pakalpojumiem. Dabā balstīti risinājumi ir būtiski, lai veidotu klimatnoturību un pasargātu ekonomiku no ekstremālu laikapstākļu ietekmes. Lai gan Flandrijas valdība pieņēma pārskatītu septīto rīcības programmu nitrātu jomā, ir jāveic turpmāki pasākumi, lai ierobežotu pārmērīgas slāpekļa nogulsnes un palīdzētu padarīt lauksaimniecību ilgtspējīgāku.

(32) Beļģijā ir zems nodarbinātības līmenis (72,8 % salīdzinājumā ar vidēji 76,1 % ES), un nodarbinātības līmenis dažādos reģionos ievērojami atšķiras. Nelabvēlīgā situācijā esošu grupu, t. i., migrantu izcelsmes personu, personu ar zemu izglītības līmeni, vecāka gadagājuma cilvēku un personu ar invaliditāti, līdzdalība darba tirgū ir zema. Beļģija 2025. gadā ir pieņēmusi būtiskas darba tirgus reformas, tostarp ierobežojot bezdarbnieka pabalstu ilgumu līdz diviem gadiem. Tomēr to ietekme būs atkarīga no papildu darbaspēka aktivizācijas politikas efektivitātes. Turklāt ir iespējams uzlabot to pasākumu efektivitāti, kuru mērķis ir palīdzēt integrēt nelabvēlīgā situācijā esošas grupas darba tirgū un uzlabot reģionālo publisko nodarbinātības dienestu efektivitāti. Tam būtu arī jāpalīdz novērst personu lielo skaitu (gandrīz) nenodarbinātās mājsaimniecībās ar ļoti zemu darba intensitāti un darba tirgus rezultātu atšķirības starp reģioniem un grupām. Tajā pašā laikā, lai gan 2025. gadā brīvo darbvietu rādītājs Beļģijā pastāvīgi samazinās, tas joprojām ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju (3,8 % salīdzinājumā ar 2,1 % 2025. gadā). Darbaspēka un prasmju trūkums joprojām ir īpaši augsts pakalpojumu nozarē, kā arī profesionālajā, zinātniskajā un tehniskajā nozarē un tādās nozarēs kā veselības aprūpe, būvniecība un IKT, kas visas ir svarīgas turpmākai konkurētspējai, tostarp zaļajai un digitālajai pārkārtošanai. Prasmju pilnveide un pārkvalifikācija varētu samazināt prasmju neatbilstību, taču pieaugušo līdzdalība izglītībā vai apmācībā ir zema (pieaugušo izglītības apsekojums: 34,9 % 2022. gadā; ES: 39,5 %), jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošās grupās.

(33) Ņemot vērā cilvēkkapitāla izšķirošo nozīmi Savienības konkurētspējas un stratēģiskās autonomijas uzlabošanā, Padome 2026. gadā ieteica dalībvalstīm rīkoties, lai steidzami risinātu ar cilvēkkapitālu saistītās strukturālās problēmas prasmju, izglītības un mācību jomā, kuras kavē konkurētspēju. Beļģijai adresētie 2026. gada ieteikumi var palīdzēt īstenot Padomes ieteikumu par cilvēkkapitālu Savienībā.

([26]) *FPS Finance (2024), Inventory of federal fossil-fuel subsidies.*

(34) Kā liecina starptautiski novērtējumi, bērnu un jauniešu izglītības sniegums pamatprasmju (rakstpratības, matemātikas un dabaszinātņu) jomā visās trijās kopienās (flāmu, franču un vācu) ilgtermiņā samazinās. Lai gan flāmu un franču kopienas īsteno plaša mēroga mācību programmu reformas, kas vērstas uz pamatprasmēm, joprojām pastāv izglītības plaisas, kas saistītas ar sociālekonomisko un migrācijas statusu, un tās saasina agrīna pāreja uz dažādiem izglītības virzieniem un mācību gada atkārtošana. Palielinot mācīšanos darbavietā, varētu uzlabot vidēja līmeņa profesionālās izglītības un apmācības (PIA) atbilstību darba tirgus vajadzībām. Darba tirgus pieprasījuma apmierināšanu varētu veicināt, visos līmeņos palielinot uzņemšanu zinātnes, tehnoloģijas, inženierzinātņu un matemātikas (*STEM*) un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (*IKT*) jomās, jo īpaši studentēm. Tiek īstenoti pasākumi skolotāju trūkuma novēršanai, taču skolotāji Beļģijā joprojām saskaras ar šķēršļiem, lai iesaistītos ietekmīgā profesionālajā izglītībā, un jūtas nepietiekami novērtēti sabiedrībā. Publiskie izdevumi izglītībai ir vieni no augstākajiem ES un veido 4,4 % no IKP pirmsskolas, pamatizglītības un vidējās izglītības jomā. Tas var būt saistīts ar mazāku skolēnu un skolotāju attiecību katrā kopienā un ar salīdzinoši augstāku mācību gada atkārtošanas līmeni, kā arī salīdzinoši mazāku likumā noteikto mācīšanas laiku ([27]). Izglītības sistēmas sadrumstalotības problēmas risināšana var palielināt izdevumu efektivitāti un risināt strukturālas problēmas.

(35) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2026. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot ANP, lai īstenotu 2026. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Beļģiju 1. ieteikums palīdz īstenot pirmo un otro ieteikumu par eurozonu, 2. ieteikums palīdz īstenot ceturto ieteikumu par eurozonu, 3. ieteikums palīdz īstenot septīto un devīto ieteikumu par eurozonu, 4. ieteikums palīdz īstenot septīto ieteikumu par eurozonu un 5. ieteikums palīdz īstenot piekto ieteikumu par eurozonu.

AR ŠO IESAKA Beļģijai 2026. un 2027. gadā rīkoties šādi.

1. Turpināt ievērot neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, ko Padome ieteica 2025. gada 20. jūnijā, lai novērstu pārmērīga budžeta deficīta situāciju, un vienlaikus izmanto elastību, ko paredz Padomes aktivizētā valsts izņēmuma klauzula. Palielināt kopējos aizsardzības un drošības izdevumus un gatavību, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju un izdevumu efektivitāti, kā arī pakāpeniski pielāgojot budžetu, lai uzturētu strukturāli lielākus aizsardzības izdevumus. Nodrošināt, ka pasākumi, kas veikti, lai mazinātu enerģijas cenu kāpuma ietekmi, ir pagaidu pasākumi, kas vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību aizsardzību vai energoietilpīgu uzņēmumu vajadzību risināšanu, saglabā stimulus taupīt enerģiju, un ka to fiskālās izmaksas ir saderīgas ar saistībām saskaņā ar ES fiskālo sistēmu. Turpināt īstenot reformu un investīciju kopumu, kas ir pagarinātā pielāgošanās perioda pamatā, kā Padome ieteikusi 2025. gada 20. jūnijā. Uzlabot publisko izdevumu efektivitāti, racionalizēt valdības struktūras un stiprināt koordināciju starp federālajām iestādēm. Padarīt ilgtermiņa aprūpes sistēmu izmaksu ziņā efektīvāku, vienlaikus saglabājot piekļuvi aprūpei un pakalpojumiem par pieņemamu cenu.

2. Nodrošināt saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu īstenoto reformu un investīciju nepārtrauktību. Pastiprināt kohēzijas politikas programmu īstenošanas centienus, attiecīgā gadījumā balstoties uz pārdali stratēģiskajām prioritātēm, par kurām panākta vienošanās kohēzijas politikas satvara vidusposma pārskatīšanā, un kohēzijas politikas satvarā paredzētajām elastības iespējām.

3. Vienkāršot un uzlabot regulējumu, samazināt administratīvo slogu, tostarp racionalizējot atļauju piešķiršanas procedūras un likvidējot regulatīvos šķēršļus pakalpojumu jomā, lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un uzņēmējdarbības dinamiku, vienlaikus novēršot reģionālos izaicinājumus. Palielināt inovāciju izplatību, novirzot publisko pētniecības un izstrādes atbalstu uzņēmumiem ar vislielāko izaugsmes potenciālu un veicinot darba ņēmēju mobilitāti, un atvieglojot piekļuvi finansējumam augošiem uzņēmumiem.

([27]) ESAO (2024), *Education at a Glance 2024: OECD Indicators, OECD Publishing*, Parīze, *How much time do teachers spend teaching and working?*: *Education at a Glance 2024 | OECD*.

4. Samazināt vispārējo atkarību no fosilās degvielas, arī uzlabojot energoefektivitāti ēkās, un vēl vairāk stimulējot rūpniecības dekarbonizāciju. Veikt pasākumus, lai palielinātu ilgtspējīga transporta izmantošanu un piedāvājumu un novērstu sastrēgumus uz ceļiem. Paātrināt tīkla infrastruktūras modernizāciju un atjaunīgās enerģijas izvēršanu, vēl vairāk racionalizējot atļauju piešķiršanas procedūras, vienlaikus novēršot reģionālos izaicinājumus, un veicināt pieprasījuma puses elastību un uzkrāšanu. Pakāpeniski atcelt fosilā kurināmā subsīdijas, jo īpaši transporta un siltumapgādes nozarē, arī pārceļot akcīzes nodokļus no elektroenerģijas uz fosilo kurināmo. Veikt turpmākus pasākumus ilgtspējīgas lauksaimniecības jomā, uzlabojot ūdens kvalitāti un samazināt pārmērīgas slāpekļa nogulsnes.

5. Novērst darbaspēka trūkumu un prasmju neatbilstību. Stiprināt aktīvas darba tirgus politikas efektivitāti un mērķtiecību, lai vēl vairāk integrētu nelabvēlīgā situācijā esošas grupas darba tirgū un novērstu reģionālās atšķirības. Uzlabot izglītības un apmācības sistēmu sniegumu un taisnīgumu, kā arī palielināt to atbilstību darba tirgum, jo īpaši IKT un *STEM* jomās. Turpināt reformas, lai palielinātu skolotāja profesijas pievilcību, attīstot elastīgākas un pievilcīgākas karjeras iespējas un skolotāju apmācību.

Briselē, 2026. gada 10. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

S. HARRIS